

दिनांक ७ नोव्हेंबर, हा दिवस राज्यातील सर्व
शाळा व कनिष्ठ महाविद्यालयांमधून “विद्यार्थी
दिवस” म्हणून साजरा करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
आदिवासी विकास विभाग,
शासन परिपत्रक क्र. अआशा-२०१७/ प्र.क्र.२८४/का.११
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : ०२ नोव्हेंबर, २०१७

वाचा : शासन परिपत्रक शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग क्र. औचिमु-२५१६/प्र.क्र.१४७/एस.डी.४,
दि. २४ आक्टोबर, २०१७

प्रस्तावना :-

दिनांक ७ नोव्हेंबर, १९०० या दिवशी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचा प्रतापसिंग हायस्कूल, राजवाडा चौक, जि. सातारा येथे शाळा प्रवेश झाला. त्यांनी शाळेत प्रवेश घेतला, त्यावेळी त्यांचे नाव भिवा असे होते. या शाळेच्या रजिस्टरला “१९१४” या क्रमांकासमोर आजही बाल भिवाची स्वाक्षरी असून हा ऐतिहासिक दस्तऐवज शाळा प्रशासनाने जपून ठेवला आहे. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर शाळा प्रवेश दिन म्हणजे एका अर्थाने शैक्षणिक क्रांतीची आणि युगांतराची चाहूल म्हटली पाहिजे. कारण डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे पाऊल शाळेत पडल्सामुळेच ते स्वतः सुशिक्षित आणि प्रज्ञावंत झाले आणि करोडो दलितांचे- वंचितांचे उद्घारकर्तेही झाले . ते शाळेत गेल्यामुळेच ज्या संविधानाचा आज सर्वात आदर्श संविधान म्हणून जगभर गौरव होत असतो. त्या भारतीय संविधानाचे आज सर्वात आदर्श संविधान म्हणून जगभर गौरव होत असतो, त्या भारतीय संविधानाचे ते शिल्पकारही ठरले. परिणामतः भारतीय समाजात स्वातंत्र्य, समता, बंधुता व न्याय ही मानवी मूल्ये रुजू शकली गेली म्हणूनच डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचा “ शाळा प्रवेश दिन” ही अत्यंत महत्वाची आणि इतिहासाला कूस बदलावयास लावणारी क्रांतिकारी घटना ठरते. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हे आजीवन विद्यार्थी होते. त्यांनी आपला हा विद्या व्यासंग आयुष्याच्या शेवटपर्यंत जपला.

शासन परिपत्रक :-

आजचा प्रत्येक विद्यार्थी हा या देशाचे भविष्य आहे. त्यामुळे आदर्श विद्यार्थी निर्माण होणे काळाची गरज आहे. शिक्षण हेच उन्नतीचे एकमेव साधन आहे आणि त्यासाठी आवश्यक असलेल्या कठोर परिश्रमांची जाण सर्व विद्यार्थ्यांना होण्यासाठी दरवर्षी दि. ०७ नोव्हेंबर हा दिवस “विद्यार्थी दिवस” म्हणून साजरा करण्यात यावा.

२. “विद्यार्थी दिवस” या उपक्रमांतर्गत या निमित्त आदिवासी विकास विभागाच्या सर्व शासकिय व अनुदानित आश्रमशाळांमध्ये संविधान सरमान्याचे वाचन करून डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या जीवनावर आधारीत विविध पैलुंवर निबंध स्पर्धा, वक्तृत्वस्पर्धा, काव्यवाचन, चित्र प्रदर्शन, उच्च पदावर कार्यरत तसेच विविध क्षेत्रात नेत्रदिपक कार्य करणा-या शाळेच्या माजी विद्यार्थ्यांचा सत्कार इ. उपक्रम घेवून साजरा करण्याच्या तसेच कार्यक्रमाला आमंत्रित प्रमुख पाहूण्यांचे पुष्पगुच्छाएवजी पुस्तके व पेन देवून स्वागत करण्यात यावे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१७११०२१६४७४६५३२४ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरी साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने.

(सु.ना. शिंदे)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन,

प्रति,

- १) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधीनसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. मंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा. मंत्री (सामाजिक न्याय) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा. राज्यमंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक
- ७) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक/ठाणे/अमरावती/नागपूर,
- ८) प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प (सर्व)
- ९) निवडनस्ती (का.११)